

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

การบริหารจัดการด้านการขนส่งสาธารณะในเขตเมืองเชียงใหม่ นับเป็นเรื่องที่มีความสำคัญในการแก้ไขปัญหาจราจร โดยที่ผ่านมาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่มีระบบขนส่งสาธารณะหลัก คือ รถสองแถว (รถสีล้อแดง) แต่จากปัญหาในการบริหาร การดำเนินงานของผู้ประกอบการ และการควบคุมจัดระเบียบการเดินรถโดยสารสาธารณะของทางราชการที่ไม่สามารถตอบสนองความต้องการใช้บริการของประชาชน ประกอบกับในปัจจุบันภาคเอกชนได้เลิกดำเนินกิจการรถโดยสารประจำทางในตัวเมืองเชียงใหม่แล้ว และแม้ว่าทางราชการจะได้พยายามเชิญชวนภาคเอกชนให้เข้ามาดำเนินการกิจการรถโดยสารประจำทางในตัวเมืองเชียงใหม่ แต่ก็ไม่มีเอกชนรายใดแสดงความประสงค์ ทำให้ประชาชนต้องหารถยนต์ส่วนตัวมาใช้ เป็นสาเหตุให้จำนวนรถยนต์ส่วนบุคคลเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จากข้อมูลยานพาหนะที่จดทะเบียนของกรมขนส่งทางบกพบว่า ในปี พ.ศ. 2545 จังหวัดเชียงใหม่มีจำนวนยานพาหนะที่มีการจดทะเบียนจำนวน 887,830 คัน และเพิ่มขึ้นเป็น 1,313,729 คัน ในปี พ.ศ. 2549 (ณ วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2549) โดยจำนวนรถยนต์มีอัตราการเพิ่มเฉลี่ย 106,475 คันต่อปี (ฝ่ายทะเบียนรถ สำนักงานขนส่งจังหวัดเชียงใหม่, 2549) ดังนั้น เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาจราจรในระยะยาว เทศบาลนครเชียงใหม่ในฐานะหน่วยงานที่มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดการระบบบริการขนส่งสาธารณะในพื้นที่ตัวเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จึงได้จัดทำโครงการพัฒนาระบบขนส่งมวลชนเชียงใหม่ (ข.ส.ช.ม.) ขึ้น เพื่อเป็นทางเลือกให้แก่ประชาชนในจังหวัดเชียงใหม่ (เทศบาลนครเชียงใหม่, 2549)

โครงการดังกล่าวเริ่มให้บริการตั้งแต่วันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ. 2548 เป็นต้นมา โดยเทศบาลนครเชียงใหม่ได้รับการสนับสนุนรถโดยสารประจำทางปรับอากาศ ประเภทมินิบัส แบบมาตรฐานยูโรทู ขนาด 32 ที่นั่ง จำนวน 26 คัน จากรัฐบาลตามโครงการศูนย์กลางการbinภูมิภาค เพื่อการพัฒนาาระบบขนส่งสาธารณะและส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่ ปัจจุบันหน่วยงานกิจการเดินรถประจำทางเทศบาลนครเชียงใหม่ ได้จัดเส้นทางเดินรถให้บริการรวม 4 เส้นทาง คือ สายที่ 2 อาเขต ถึงสนามกีฬา 700 ปี สายที่ 6 รอบเมืองเชียงใหม่ วนซ้าย – วนขวา สายที่ 11 อาเขต ถึงเชียงใหม่ไนท์ซาฟารี และสายที่ 13 อาเขต - สถานีรถไฟเชียงใหม่ – เชียงใหม่ไนท์ซาฟารี ทุกสายมีจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดที่สถานีขนส่งผู้โดยสาร จังหวัดเชียงใหม่ แห่งที่ 2 (หน่วยงานกิจการเดินรถประจำทาง เทศบาลนครเชียงใหม่, 2551)

จากการติดตามผลการดำเนินงานของเทศบาลนครเชียงใหม่ พบว่าการให้บริการรถโดยสารประจำทางปรับอากาศเทศบาลนครเชียงใหม่ของผู้ใช้บริการยังต่ำกว่าเป้าหมายที่คาดไว้ เนื่องจากส่วนใหญ่ยังไม่คุ้นเคยและไม่ทราบเส้นทางเดินรถ และมีการวิ่งทับเส้นทางเดินรถของรถสองแถว (สีล้อแดง) ส่งผลให้เทศบาลนครเชียงใหม่ประสบปัญหาขาดทุน (สทท.11 เชียงใหม่, 2549) ซึ่งมีผลกระทบต่อ การดำเนินโครงการในระยะยาว

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงสนใจศึกษาความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อบริการรถโดยสารประจำทางปรับอากาศเทศบาลนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อให้ทราบถึงความคาดหวังของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองเชียงใหม่ ทั้งผู้ที่ใช้บริการและผู้ที่ไม่เคยใช้บริการรถโดยสารประจำทางปรับอากาศเทศบาลนครเชียงใหม่ ตลอดจนปัญหา และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนาการให้บริการของรถโดยสารประจำทางปรับอากาศเทศบาลนครเชียงใหม่ในตัวเมืองเชียงใหม่ ให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ตรงตามความคาดหวัง และประสบความสำเร็จตามเป้าหมายของโครงการพัฒนาระบบขนส่งมวลชนเชียงใหม่ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อบริการรถโดยสารประจำทางปรับอากาศเทศบาลนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้บริการรถโดยสารประจำทางปรับอากาศเทศบาลนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ของผู้ใช้บริการ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบถึงระดับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อบริการรถโดยสารประจำทางปรับอากาศเทศบาลนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่
2. ทำให้ทราบถึงปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้บริการรถโดยสารประจำทางปรับอากาศเทศบาลนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ของผู้ใช้บริการ
3. เป็นประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาบริการให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนที่มีต่อบริการรถโดยสารประจำทางปรับอากาศเทศบาลนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

นิยามศัพท์

รถโดยสารประจำทางปรับอากาศ เทศบาลนครเชียงใหม่ หมายถึง รถโดยสารประจำทางปรับอากาศ ประเภทมินิบัส ของโครงการพัฒนาระบบขนส่งมวลชนเชียงใหม่ (ข.ส.ช.ม.) ที่ให้บริการในบริเวณรอบเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ อยู่ในความดูแลของหน่วยงานกิจการเดินรถประจำทาง เทศบาลนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

บริการของรถโดยสารประจำทางปรับอากาศ เทศบาลนครเชียงใหม่ หมายถึง การให้บริการเดินรถโดยสารประจำทาง ขนาด 32 ที่นั่ง จำนวน 26 คัน ลักษณะที่นั่งมี 2 รูปแบบ คือ แบบเบาะตัวคู่ จำนวน 21 คัน และแบบเบาะเรียง จำนวน 5 คัน จัดให้บริการรับส่งผู้โดยสารตามเส้นทางรวม 4 สาย ช่วงเวลาให้บริการรถโดยสารประจำทาง คือ ตั้งแต่ 6.00 น. – 21.00 น. มีความถี่ของการเดินรถในแต่ละรอบประมาณ 25 – 30 นาที กำหนดค่าบริการ 15 บาทต่อคน ตลอดสาย สำหรับพระภิกษุ นักเรียน และนักศึกษาในเครื่องแบบ ค่าบริการ 10 บาทต่อคน ตลอดสาย

ความคาดหวัง หมายถึง ความคิดเห็นหรือสิ่งที่คาดว่าจะเกิดขึ้น หรือเป็นความต้องการที่จะดำเนินการ ไปให้ถึงเป้าหมาย ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้คาดหวังนั้นอาจจะเป็นไปได้ทั้งในด้านบวกและด้านลบ

ประชาชน หมายถึง ประชาชนที่อาศัยในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ทั้งผู้ที่ใช้บริการ และผู้ที่ไม่เคยใช้บริการรถโดยสารประจำทางปรับอากาศ เทศบาลนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่